

3/1986. (II. 21.) IM rendelet

az igazságügyi szakértők díjazásáról

A büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény 404. §-a (1) bekezdésének c) pontjában, valamint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 187. §-ában foglalt felhatalmazás alapján - az érdekelt miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel, valamint a legfőbb ügyéssel egyetértésben - a következőket rendelem:

I. Általános szabályok

A szakértői díj

1. § (1) Az igazságügyi szakértőnek, az igazságügyi szakértői intézménynek, az orvostudományi képzést folytató egyetem igazságügyi orvostani intézetének (a továbbiakban: egyetemi intézet), a szakértői vélemény végett megkeresett egyéb szervnek, továbbá a szakértőként alkalmazott más személynek, valamint a szaktanácsadónak (Be. 182. §) (a továbbiakban együtt: szakértő) szakértői tevékenységéért munkadíj és költségtérítés (a továbbiakban együtt: szakértői díj) jár. Az Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek, valamint a Büntügyi Szakértői és Kutatóintézet igazságügyi szakértői intézmény.

(2) A szakértői díj e rendeletben meghatározott összege az igazságügyi szakértői tevékenység ellenértékét terhelő általános forgalmi adó összegét nem tartalmazza, azt az e rendeletben meghatározott szakértői díj összegén, mint adóalapon felül kell felszámítani, ha a szakértő az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) rendelkezései alapján általános forgalmi adó felszámításra kötelezett. Ha a szakértő az Áfa tv. szerint levonási joggal rendelkezik, a számlával igazolt költségnek csak a nettó összege növeli az adóalapot.

(3) A szakértő a szakértői díjra, a szakkonzultáns és a segédszemélyzet (7. §) pedig a munkadíjra vonatkozó igényét - külön-külön díjjegyzékkel - a szakvélemény beterjesztésekor, legkésőbb azonban a szakértő működésének befejezésétől számított tizenöt napon belül köteles a kirendelő szervnél érvényesíteni. A szakértői díjjegyzékben a munkadíjat, költségtérítést és az ezeket terhelő általános forgalmi adó összegét külön kell részletezni.

(4) A kirendelő szerv a kirendelésben tájékoztatja a szakértőt arról, hogy

a) a bizonyításra hivatalból kerül-e sor [Szaktv. 17. § (1) vagy (3) bekezdés], és

b) a szakértői díj fedezésére - amennyiben jogszabály alapján ez szükséges volt - milyen összeg letétbe helyezését rendelte el.

(5) Amennyiben a szakértő az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság felé díjbejelentéssel élt, e rendeletnek a díj megállapítására és kifizetésére vonatkozó szabályait megfelelően alkalmazni kell. A munkadíjra, a jelenléti díjra és a szakértő költségeire vonatkozó rendelkezéseket akkor kell alkalmazni, ha ezt a szakértő a díjbejelentésében kérte. A szakértő a bejelentett díjon felül a költségek felszámítására nem jogosult, ha a díjbejelentésében a költségekről külön nem rendelkezett.

(6) Ha a munkadíjat a vélemény elkészítésére fordított idő alapján kell megállapítani, és a szakértő a vizsgálatot nem a kirendelő szerv előtt végzi, írásbeli véleményéhez jegyzéket kell csatolnia, amelyben részleteznie kell a szakértői tevékenységet és a ráfordított időt.

(7) Ha a szakértő tevékenysége az Áfa tv. 5. §-a szerinti gazdasági tevékenységnek minősül, a szakértőnek a díjjegyzéken kívül külön jogszabály rendelkezései szerint számlát is ki kell állítania, illetve a kirendelő hatóságnak a számla ellenében a díjat ki kell fizetnie.

(8) Több szakértő együttes eljárása esetén mindegyik szakértő külön-külön díjjegyzéket köteles benyújtani. Ez a rendelkezés nem vonatkozik arra az esetre, amikor az állandó igazságügyi szakértőt alkalmazó szerv több szakértője ad együttes véleményt.

(9) A kirendelő szerv a szakértői díj megállapítása előtt a szakértő által felszámított díj összegét, valamint indokoltságát, így különösen a szakértői vizsgálatra és a vélemény elkészítésére feltüntetett óraszámok megalapozottságát ellenőrzi.

(10) A szakkonzultáns díjazására a (6) és (9) bekezdésben foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

(11) Ha a szakértői díjat az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóságnak bejelentett díj alapján kell megállapítani, a szakértő a díjjegyzékhez csatolja a bejelentett díjról szóló igazolást.

BH1996. 492. *A szakértőt a bíróság rendeli ki, a kirendelt szakértőnek ezért nincs joga arra, hogy a szakvélemény elkészítésébe - a bíróság előzetes engedélye nélkül - szakértőként más személyt vonjon be [Pp. 177. § (1) bek., 3/1986. (II. 21.) IM r. 1. § (2) bek., 7. §].*

BH1992. 271. *A szakértői tevékenység és a ráfordított idő részletezése az igazságügyi szakértő munkadíjának megállapítása esetén. A szakértői vizsgálatra és a vélemény elkészítésére feltüntetett óraszámok ellenőrzése a bíróság által [3/1986. (II. 21.) IM r. 1. § (3) és (6) bek., 2/1990. (I. 11.) IM r.].*

BH1988. 460. II. *Ha szakértőként a perben állami vagy más szerv járt el, utóbb pedig külön megbízási szerződés alapján - a szerv volt dolgozója ad kiegészítő szakvéleményt az ügyben, ez utóbbi díjszámításánál az állami vagy más szervre irányadó árképzési szabályokat kell figyelembe venni [3/1986. (II. 21.) IM sz. r. 1. § (3) és (6) bek., 2. § (6) bek., 6. §, 8. § (2) bek.].*

BH1987. 57. *A szakértő nem számíthat fel díjazást az olyan ismeretek elsajátítása végett kifejtett tevékenységéért, amelyekkel szakértői mivoltánál fogva rendelkeznie kell [3/1986. (II. 21.) IM sz. r. 1. § (3) és (4) bek.].*

A munkadíj

2. § (1) A szakértői részére az *I. számú mellékletben* meghatározott munkadíjat kell megállapítani.

(2) Kivételes esetben az *I. számú mellékletben* meghatározottnál magasabb összegű munkadíj is megállapítható, ha a szakértő tevékenysége hosszabb tudományos vizsgálódást igényel, a szakértő egyesített szakvéleményt ad, a szakvélemény elkészítéséhez szükséges vizsgálatot a kirendelés szerint hétfvégén, ünnepnapon vagy 18-06 óra között kell elvégezni, vagy ha a munkadíj felemelése egyéb fontos okból indokolt. A kivételes munkadíj felső határa az alapidj két és félszerese lehet.

(3) A szakvélemény elkészítése érdekében történt utazással eltöltött megkezdett órára az *I. számú melléklet 91. pontjában* meghatározott óradíj 50%-a számolható el. Az utazással töltött időt a szakértő a díjjegyzékben feltünteti. Amennyiben szükséges, a kerekítést fél óráig lefelé, fél órától felfelé kell végezni.

(4)

(5) Az orvosszakértőt minden külön laboratóriumi vizsgálatért (*I. számú melléklet 7. pont*) külön munkadíj illeti meg. Nem jár külön munkadíj ugyanannak a vizsgálatnak különböző módszerekkel, illetőleg különböző anyagokon történő elvégzéséért.

(6) Az orvos és pszichológus szakértőt az *I. számú melléklet 1-3., 5-8. és 21-22. pontjában* meghatározott szakértői tevékenységért az ott megjelölt díjon felül az irattanulmányozással eltöltött időre a bírósági tárgyaláson kívüli szakértői tevékenységre megállapított óradíj illeti meg.

(7) Az élő személyi vizsgálatát végző szakértőket, valamint a helyszíni vizsgálatnál közreműködő jegyzőkönyvvezetőt - a pszichiátriai betegek intézeti gyógykezelésével kapcsolatos nemperes eljárásban végzett helyszíni vizsgálat kivételével - személyenként az *R. I. mellékletében* meghatározott alapidjak két és félszeresének megfelelő összegű díjazás illeti meg.

(8) Helyszíni vizsgálatnak minősül különösen a lakóhelyen, tartózkodási helyen, a fekvőbeteg-gyógyintézetben, büntetés-végrehajtási intézményben és intézetben, valamint a rendőrségi vagy katonai fogdában végzett vizsgálat.

BH2000. 170. *Az ügyben kirendelt szakértő által kért szaktanácsadó, szakközreműködő kirendelésének, a szakértői munkában való részvétele engedélyezésének és az engedélyezett közreműködés díjazásának kérdései [Pp. 177. § (2) bek., 3/1986. (II. 21.) IM r. 2. § (2) és (3) bek., 2/1988. (V. 19.) IM r. 19. § (5) bek., 1/1992. (I. 23.) IM r., 10/1995. (III. 28.) IM r., 13/1998. (VI. 10.) IM r.].*

BH1998. 329. *A szakértői díj megállapításánál irányadó szempontok [3/1986. (II. 21.) IM r. 2. § (3) bek., I. mell. 21. és 93. pont].*

BH1992. 272. *Az igazságügyi szakértők díjazásáról szóló rendeletben meghatározottnál magasabb összegű munkadíj megállapításának megalapozatlansága [3/1986. (II. 21.) IM r. 2. § (2) bek., 2/1990. (I. 11.) IM r. 2. § (1) bek.].*

BH1988. 460. II. *Ha szakértőként a perben állami vagy más szerv járt el, utóbb pedig külön megbízási szerződés alapján - a szerv volt dolgozója ad kiegészítő szakvéleményt az ügyben, ez utóbbi díjszámításánál az állami vagy más szervre irányadó árképzési szabályokat kell figyelembe venni [3/1986. (II. 21.) IM sz. r. 1. § (3) és (6) bek., 2. § (6) bek., 6. §, 8. § (2) bek.].*

A jelenléti díj számítása

3. § (1) A szakértőt a tárgyaláson történő megjelenésért jelenléti díj, az utazással eltöltött időre a 2. § (3) bekezdése alapján felszámított óradíj és utazási költségtérítés illeti meg.

(2) Ha a szakértő a tárgyalás megkezdésére kitűzött időpontban megjelent, a tárgyalás megkezdéséig, illetőleg a tárgyalás elmaradásának közléséig eltelt időt a jelenléti díj megállapításánál figyelembe kell venni.

(3) Ha a megjelent szakértő a tárgyalás megkezdésére kitűzött időponttól számított fél órán belül értesül a tárgyalás elmaradásáról, időmulasztás címén a jelenléti díj felét kell a részére megállapítani.

(4) Ha a bíróság a tárgyalást két órát meg nem haladó időre félbeszakítja, ezt az időtartamot - óradíjas szakértő alkalmazása esetén - a jelenléti időbe be kell számítani.

(5) Ha a szakértő csupán a megbízás átvétele vagy a vélemény benyújtása végett jelenik meg, utazási költséget csak akkor számíthat fel, ha a bíróság felhívására jelent meg személyesen.

4. § (1)

(2) Ha a szakértő ugyanazon a napon több ügyben működik közre, a jelenléti díjat mindegyik ügyben külön-külön kell megállapítani.

(3) A tárgyalásra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell a szemlére és más olyan eljárási cselekményre is, ahol a szakértő jelenléte szükséges.

A szaktanácsadó munkadíja

5. § A szaktanácsadó tevékenységéért a szakértői munkadíj alapulvételével a szaktanácsadó munkájával és a ráfordított idővel arányos munkadíjat kell megállapítani.

A szakértő költségei

6. § (1) A szakértő költségként számíthatja fel a szakvélemény elkészítésével kapcsolatban felmerült, szükséges és igazolt kiadásait.

(2)-(3)

(4) A szakértő a saját személygépkocsi használatáért költséget (ideértve a parkolási díjat is) akkor számíthat fel, ha a kirendelő szerv ahhoz előzetesen hozzájárult. Az utazási költségtérítést a gépjárműre vonatkozóan meghatározott üzemanyagnorma figyelembevételével a ténylegesen megtett oda-vissza útra a távolság kilométerben kifejezett mennyisége és az APEH által közzétett hivatalos üzemanyagár szorzata szerint kell megállapítani.

(5) Nem illeti meg a szakértőt külön költség a saját műszereinek, vagy a térítés nélkül igénybevett műszerek használatáért, vagy műszerek beszerzéséért.

BH2005. 344. I. *Költségátalányt kell megállapítani az igazságügyi szakértő (igazságügyi szakértői intézmény, szaktanácsadó) részére a számlával igazolható, de szükségszerűen felmerülő költségeinek fedezésére. A szakértő munkadíjának 35%-át, de legfeljebb 100 000 forintot azonban a költségátalány nem haladhatja meg, ha a költségátalány számítása az általános szabályok szerint, s nem a speciális vizsgálatok tekintetében merül fel [3/1986. IM rendelet 6. § (1) bek., 10. § (1), (2) bek. g) pont].*

BH1988. 460. II. *Ha szakértőként a perben állami vagy más szerv járt el, utóbb pedig külön megbízási szerződés alapján - a szerv volt dolgozója ad kiegészítő szakvéleményt az ügyben, ez utóbbi díjszámításánál az állami vagy más szerve irányadó árképzési szabályokat kell figyelembe venni [3/1986. (II. 21.) IM sz. r. 1. § (3) és (6) bek., 2. § (6) bek., 6. §, 8. § (2) bek.].*

A szakkonzultáns és a segédszemélyzet díja

7. § (1) A szakértői vizsgálatban kirendelés nélkül, a szakértő felkérésére részt vevő szakkonzultáns, valamint a segédszemélyzet (jegyzőkönyvvezető, boncmester, boncsegéd, szakasszisztens, technikus) részére a *II. számú mellékletben* meghatározott munkadíjat kell megállapítani.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott munkadíjat a szakkonzultáns és a segédszemélyzet részére külön-külön kell megállapítani és utalványozni.

(3) Ha a szakértő a szakvélemény előkészítéséhez szakértőjelölt közreműködését veszi igénybe, ezért külön díjat nem számíthat fel.

BH1996. 492. *A szakértőt a bíróság rendeli ki, a kirendelt szakértőnek ezért nincs joga arra, hogy a szakvélemény elkészítésébe - a bíróság előzetes engedélye nélkül - szakértőként más személyt vonjon be [Pp. 177. § (1) bek., 3/1986. (II. 21.) IM r. 1. § (2) bek., 7. §].*

A szakértői díj megállapítására vonatkozó egyéb szabályok

8. § (1) Ha a kirendelő szerv több szakértőt alkalmaz, a szakértői díj mindegyik szakértőt az általa végzett tevékenységéért külön-külön megilleti.

(2) A szakértőt díj illeti meg abban az esetben is, ha újabb adatok alapján kiegészítő szakvéleményt ad.

(3) Ha a szakértő a más szakértő által adott szakvélemény értékelését is magában foglaló szakértői véleményt ad, a 2. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezést lehet alkalmazni.

(4) A sürgetésre adott válaszáért, valamint az elkészített lelet vagy szakvélemény hiányainak pótlásáért, vagy hibáinak kijavításáért a szakértő külön díjat nem számíthat fel, illetőleg az nem állapítható meg.

(5) Három napot meghaladó helyszíni szakértői tevékenység vagy előreláthatólag jelentősebb összegű készkiadás felmerülése esetén a kirendelő szerv előzetes engedélyét kell kérni.

BH1988. 460. II. *Ha szakértőként a perben állami vagy más szerv járt el, utóbb pedig külön megbízási szerződés alapján - a szerv volt dolgozója ad kiegészítő szakvéleményt az ügyben, ez utóbbi díjszámításánál az állami vagy más szervre irányadó árképzési szabályokat kell figyelembe venni [3/1986. (II. 21.) IM sz. r. 1. § (3) és (6) bek., 2. § (6) bek., 6. §, 8. § (2) bek.].*

A szakértői díj kifizetése

9. § (1) A szakértői díjat megállapító határozatban a munkadíjakat, a költségeket, valamint a szakkonzultáns és a segédszemélyzet munkadíját - továbbá a jelenléti díjat az eltöltött idő megjelölésével - külön-külön részletezve kell feltüntetni.

(2) A szakértői díjat a kirendelő szerv jogerős határozata vagy utalványa alapján lehet a szakértőnek kifizetni. A határozat jogerőre emelkedését a szakértői díj utalványozásánál tanúsítani kell.

(3) Ha a bíróság a szakértői díj egészben vagy részben való előlegezésére a felet kötelezte és annak összegét előzetesen elnöki letétbe helyeztette, a szakértői díjat az eljáró bíróság székhelye szerint illetékes bírósági gazdasági hivatal (a továbbiakban: BGH), illetve a megyei bíróság székhelyén kívül bíróság esetén az elnöki letét kezelésével megbízott dolgozó fizeti ki a szakértőnek.

(4) Ha a szakértői díj fedezésére elnöki letét nem volt, vagy a letétbe helyezett összeg kevésnek bizonyult, a szakértői díj megállapítására vonatkozó határozatban a felet fel kell hívni, hogy a szakértői díjat, illetőleg az elnöki letétből nem fedezett különbözetet 15 napon belül helyezze elnöki letétbe. A letétbe helyezett összeg kifizetésére a (2)-(3) és (6) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

(5) Ha az ügyben a kezelőiroda költségjegyzéket vezet, a megállapított szakértői díjat be kell vezetni a költségjegyzékbe. A költségjegyzék tételszámát fel kell tüntetni a szakértői díjat megállapító határozatban és az utalványon. Ebben az esetben, valamint ha a költségjegyzéket nem kell vezetni, de a fél a szakértői díj előlegezésére nem kötelezhető, a szakértői díjat az eljáró bíróság székhelye szerint illetékes BGH, illetőleg a megyei bíróság székhelyén kívüli bíróság esetén az ellátmány kezelésével megbízott dolgozó fizeti ki.

(6) A bíróság a jogerős határozatot vagy utalványt - kifizetés céljából - a díjjegyzék egy példányával együtt 8 napon belül megküldi az illetékes BGH-nak, illetőleg a letét vagy az ellátmány kezelésével megbízott dolgozónak. A BGH 3 munkanapon belül felhívja a szakértőt a számla benyújtására. A BGH a megállapított szakértői díjat a számla benyújtásától számított 8 munkanapon belül kiutalja. Ha a szakértő a díjat 30 napon belül nem veszi át, részére azt postán kell megküldeni a postaköltségek levonásával.

(7) Más kirendelő hatóság a (6) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően 30 napon belül rendelkezik a szakvélemény díjának megállapításáról és kiutalásáról.

A költségátalány

10. § (1) Az igazságügyi szakértő, az igazságügyi szakértői intézmény és a szaktanácsadó részére a számlával nem igazolható, de szükségszerűen felmerülő költségeinek (posta, telefon, irodaszer stb.) fedezésére költségátalányt kell megállapítani. A költségátalány a szakértő munkadíjának 35%-a, de legfeljebb százezer forint.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően a költségátalány

- a) igazságügyi és hatósági boncolás vagy csontvázlelet orvos szakértői vizsgálata esetén hatvanezer forint;
- b) DNS tulajdonság meghatározása vérből vagy biológiai anyagmaradványból - személyenként (bűnjelügyként) és tulajdonságként - hatezer forint;
- c) szövettani vizsgálat esetén öt mintáig rutin festések alkalmazása alapján ötezer forint;
- d) vegyészeti, illetve toxikológiai szakvélemény tájékoztató jellegű gyors toxikológiai vizsgálat alapján - vizsgálati mintánként - háromezer-ötszáz forint;
- e) véralkohol-meghatározás esetén háromezer forint;
- f) biológiai minták toxikológiai vizsgálata esetén ügyenként tízezer forint;
- g) immunhisztokémiai vizsgálatok esetén mintánként (blokkonként) és vizsgálati típusonként kétezer forint;
- h) kábítószer-vizsgálat biológiai anyagból, illetve szubsztanciából vegyülettípusonként és mintánként háromezer forint.

(3) Szerostatisztikai számítás esetén - ha a (2) bekezdésben foglalt vizsgálatokkal együttesen végzik el - sem költségátalányt, sem külön költséget nem lehet felszámítani.

(4)

A jelenléti díj után költségátalány nem számítható fel.

BH2005. 344. I. *Költségátalányt kell megállapítani az igazságügyi szakértő (igazságügyi szakértői intézmény, szaktanácsadó) részére a számlával igazolható, de szükségszerűen felmerülő költségeinek fedezésére. A szakértő munkadíjának 35%-át, de legfeljebb 100 000 forintot azonban a költségátalány nem haladhatja meg, ha a költségátalány számítása az általános szabályok szerint, s nem a speciális vizsgálatok tekintetében merül fel [3/1986. IM rendelet 6. § (1) bek., 10. § (1), (2) bek. g) pont].*

BH2005. 344. III. *Nincs arra lehetőség, hogy a költségátalány az általános szabályok szerint a szakértő munkájához kapcsolódóan speciális vizsgálatok kapcsán is felszámításra kerüljön [3/1986. (II. 21.) IM rendelet 10. § (1) bek., 10. § (2) bek. a)-k) pont].*

BH2002. 219. *A szakértői díjat megállapító végzésnek tartalmaznia kell mindazokat az adatokat, amelyek alapján a díjmegállapítás helyessége ellenőrizhető; így költségátalány felszámításánál mindannak a vizsgálatnak (tevékenységnek) az adatait, amelyekből a díj iránti igény jogossága megállapítható [Be. 75. §, 3/1986. (II. 21.) IM r. 10. § (1) és (2) bek., 13/1998. (VI. 10.) IM r. 1. § (2) bek.]*

II. Az igazságügyi szakértői intézmény és az egyetemi intézet alkalmazásában álló szakértő díjának megállapítása és kifizetése

11. § (1) Az igazságügyi szakértői intézmény alkalmazásában álló szakértő - a (4) bekezdést kivéve - külön díjazásra nem jogosult.

(2)-(3)

(4) Ha az igazságügyi szakértői intézményben alkalmazott szakértő a szakértői feladatot saját nevében, munkaidőn kívül, külön megbízás alapján látja el, ezért a tevékenységéért a díj közvetlenül őt illeti meg. A költségek megosztásáról a szakértő és az igazságügyi szakértői intézmény külön megállapodik.

BH1992. 403. II. *A szakértői díj kiutalásának szempontjai [3/1986. (II. 21.) IM r. 11. § (1) bek., 13. § (2) bek.].*

12. § (1) Ha az egyetemi intézet a szakterületek ágazati követelményeiért felelős szervek kijelöléséről, valamint a meghatározott szakkérdésekben kizárólagosan eljáró és egyes szakterületeken szakvéleményt adó szervekről szóló 282/2007. (X. 26.) Korm. rendelet 2. számú melléklete szerinti kijelölés alapján jár el, az alkalmazásában álló szakértő - a (2) bekezdést kivéve - külön díjazásra nem jogosult.

(2) Ha az egyetemi intézet alkalmazásában álló szakértő az I. számú melléklet 4. és 4/A. pontjában meghatározott szakértői tevékenységet munkaidőn kívül látja el, az egyetemi intézet a szakértői tevékenységért járó szakértői díjból a munkadíjat részére - az egyetemi intézet és a szakértő megállapodása szerint - kifizeti.

BH2000. 393. *Ha a bíróság az egyetem igazságügyi orvostani intézetének orvos szakértője részére szakértői munkadíjat, költségátalányt és jegyzőkönyv-vezetői díjat állapít meg, a személyi költség 11%-ának megfelelő egészségügyi hozzájárulás bíróság részéről történő utalványozásának nincs helye; ugyanúgy nem terheli az egészségügyi hozzájárulás összege levonásának a kötelezettsége a szakértőt foglalkoztató munkaadót sem [1998. évi LXVI. törvény 2. §, 6. § és 7. § (2) bekezdés, 3/1986. (II. 21.) IM rendelet 12. § (1) és (2) bekezdés].*

13. §

BH1992. 403. II. A szakértői díj kiutalásának szempontjai [3/1986. (II. 21.) IM r. 11. § (1) bek., 13. § (2) bek.].

14. §

III. Záró rendelkezések

A jogszabály hatálya és hatályba lépése

15. § (1) E rendelet rendelkezéseit a bíróság, a nyomozó hatóság eljárása, valamint az ügyészi általános törvényességi felügyelet során közreműködő szakértőkre is alkalmazni kell.

(2) Az igazságügyi szakértői testületek által adott szakvélemény díjazására külön jogszabály az irányadó.

(3) Ha az igazságügyi szakértő, az igazságügyi szakértői tevékenységet folytató gazdasági társaság, az igazságügyi szakértői intézmény és az egyetem igazságügyi orvostani intézete számára a szakértői díj - törvény szerint - az általa bejelentett díj alapján jár, a díjmegállapítás a kirendelés időpontjának megfelelő évre bejelentett díj figyelembevételével történik.

(4) Az első, tárgyévre vonatkozó bejelentési jogával

a) az igazságügyi szakértő és az igazságügyi szakértői tevékenységet folytató gazdasági társaság az igazságügyi szakértői névjegyzékbe való felvételéről szóló jogerős határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül,

b) igazságügyi szakértői intézmény és az egyetem igazságügyi orvostani intézete az alapítását követő 30 napon belül élhet.

16. § (1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a 3/1976. (III. 15.) IM rendelet, az ezt módosító 7/1978. (VII. 29.) IM rendelet 1. §-ának (2) bekezdése és a 2-6. §-ai, valamint az 1/1981. (I. 27.) IM rendelet hatályát veszti.

I. számú melléklet a 3/1986. (II. 21.) IM rendelethez

Szakértői munkadíjak

ORVOS SZAKÉRTŐ

1.	Élő személy megvizsgálása és szakvélemény előterjesztése	5000 Ft
2.	Elmeállapot megvizsgálása és szakvélemény előterjesztése	5000 Ft
3.	Halottszemle (kivéve, ha a halottszemlét nyomban boncolás követi) és szakvélemény előterjesztése	2400 Ft
4.	Igazságügyi boncolás és szakvélemény előterjesztése vagy csontvázlelet orvos szakértői vizsgálata	12 500 Ft
4/A.	Hatósági boncolás	5600 Ft
5.	Orvos szakértői vélemények iratok alapján	
	a) testi sértéssel okozott sérülés, illetve betegség gyógytartamának véleményezése esetén	2400 Ft
	b) alkoholos befolyásoltság mértékének véleményezése esetén	1800 Ft
	c) minden más esetben	2800 Ft
6.	Orvos szakértői tevékenység helyszíni szemlén és bizonyítási kísérletnél, megkezdett óránként	1600 Ft
7.	Laboratóriumi vizsgálat és szakvélemény	2000 Ft
8.	Bűnjel vagy egyéb tárgy megvizsgálása, ha a vizsgálatot nem lehet az 1-5. pont alatt részletezettek valamelyikével elvégezni	2000 Ft
9.	DNS tulajdonság vizsgálata személyenként	3000 Ft

PSZICHOLOGUS SZAKÉRTŐ

21.	Pszichológus szakértői vélemény személyenként az esetleges tesztvizsgálatokkal együtt	5000 Ft
22.	Pszichológus szakértői vélemény csak tesztvizsgálatok alapján	3800 Ft

TŰZVÉDELMI SZAKÉRTŐI TEVÉKENYSÉG

31.	Tűzvédelmi szakvélemény műszaki dokumentáció és egyéb irat vizsgálata alapján	4000 Ft
32.	Tűzvédelmi szakértői tevékenység helyszíni szemlén, bizonyítási kísérletnél, helyszíni vizsgálatnál és szakvélemény előterjesztése, megkezdett óránként	4500 Ft
33.	Tűzvédelmi szakvélemény műszeres laboratóriumi vizsgálattal	5200 Ft
34-		
35.		

KRIMINALISZTIKAI ÉS EGYÉB TERMÉSZETTUDOMÁNYOS MÓDSZEREKKEL MEGVALÓSÍTOTT VIZSGÁLATOK

41.	Metallográfiai vizsgálat (kireszelt gyári számok helyreállítása)	4000 Ft
42.	Nyomszakértői vizsgálat	4000 Ft
43.	Személynek fénykép alapján való azonosítása	4800 Ft
44.	Tárgynak fénykép alapján való azonosítása	3200 Ft
45.	Fizikai és vegyészeti szakértői vizsgálat mintánként és vizsgálatonként	4000 Ft
46.	Polimorf DNS-tulajdonságok meghatározása biológiai anyagmaradványokból	4000 Ft
46/A.	(foltokból), és szakvélemény előterjesztése bűnjeltárgyanként	
47.	Kriminálisztikai textilszakértői vizsgálat	4800 Ft
48.	Személyazonosítás csontvázlelet alapján	4800 Ft
49.	Hajból végzett morfológiai vizsgálat	2800 Ft
50.	Szövetteni vizsgálat	2800 Ft

VEGYÉSZETI ÉS TOXIKOLÓGUS SZAKÉRTŐ

51.	Vegyészeti szakvélemény tájékoztató jellegű gyors toxikológiai vizsgálat alapján	3000 Ft
52.	Véralkohol-meghatározás	1600 Ft
53.	Biológiai minták toxikológiai vizsgálata és szakvélemény előterjesztése mintánként és alkalmazott módszerenként	8000 Ft

ÍRÁS-, OKIRAT- ÉS OKMÁNYSZAKÉRTŐ

61.	Okirat vagy más írás egyszerű vizsgálata	1600 Ft
62.	Okirat vagy más írás grafikai műszeres laboratóriumi vizsgálata	2000 Ft
63.	Okirat vagy más írás technikai laboratóriumi vizsgálata	3200 Ft
64.	Úti és személyi okmányok komplex vizsgálata	8000 Ft

FEGYVERSZAKÉRTŐ

71.	Lőfegyver vizsgálata lőpróbával	1600 Ft
72.	Fegyverszakértői vizsgálat ballisztikai számításokkal, vegyészeti úton vagy műszerekkel	5000 Ft
73.	Fegyverazonosítás laboratóriumi vizsgálattal	8000 Ft

UJJNYOMSZAKÉRTŐ

81.	Ujjlenyomat vizsgálata	3000 Ft
82.	Minden további ujjnyomat vizsgálata	1600 Ft

EGYÉB SZAKÉRTŐI TEVÉKENYSÉG

91.	Szakértő tevékenysége bírósági tárgyaláson kívül, megkezdett óránként	4000 Ft
92.		
93.	Jelenlét, a szakértő tevékenysége a bírósági tárgyaláson, megkezdett félóránként	2000 Ft

II. számú melléklet a 3/1986. (II. 21.) IM rendelethez

A szakkonzultáns és a segéd személyzet munkadíjai

1.	Szakkonzultáns óradíja, megkezdett óránként	4000 Ft
2.	Technikus díja tárgyaláson kívül, óránként	2000 Ft
3.	Jegyzőkönyvvezető díja	2000 Ft
4.	Szaktechnikai leírás díja - a 3. pontban foglaltakon túl, oldalanként	300 Ft
5.	Boncmester díja boncolásnál; személyazonosításhoz közreműködésnél	4000 Ft
6.	Boncolósegéd - legfeljebb két fő - díja boncolásnál; személyazonosításhoz közreműködésnél boncolósegédként	3000 Ft
7.	Váladék vagy hullarészek vegyvizsgálat céljára történő csomagolása	2000 Ft
8.	Holttest ruházata laboratóriumi vizsgálatának előkészítése	1000 Ft
9.	Szakasszisztens díj ügyenként, a vizsgálatok számától függetlenül	3000 Ft
10.	Fotótechnikus díja ügyenként, a felvételek számától függetlenül	3000 Ft

III-IV. számú melléklet a 3/1986. (II. 21.) IM rendelethez